

ADOCTRINEM?

Jornada de reflexió organitzada pel MUCE.

3 de març de 2018.

Presentació:

Joana (AEP) i Germinal (SEPC)

Definir l'adoctrinament i diagnòstic de la situació actual.

Relat “Adoctrinem...”

El compromís ètic del professorat.

David Altimir

Aquest és un tema impulsat pels Moviments de Renovació Pedagògica. N'existeix document al web de la federació*.

<http://www.mrp.cat/inici/e/20/compromis-etic>

El treball es va fer en un context diferent i amb un clima aparentment més seré. Just amb l'assentament de les retallades. Actualment hi ha nous plecs.

Buscant al diccionari...

Ètica: com a doctrina és una branca de la filosofia que estudia allò que és convenient bo, o moral.

Al costat de l'ètica cal definir els principis morals. Per exemple:

“En democràcia els problemes es solucionen parlant.... (Lluís Millo en un acte de la policia).

Així doncs a l'ètica i la moral els podem donar significat diferent.

Compromís obligar-se per una promesa. Convertir les idees en gestos quotidians.

Ferrer i Guàrdia, Freinet i Milani.

Tots tres treballaven amb la premsa.

Segons Ferrer i Guàrdia “la premsa ens tractava amb exageració o calúnnia”.

Calia contestar amb rigor i racionalitat. Per comprometre's calia tenir un impacte amb la societat.

Freinet introduí la impremta a l'escola com a eina: “els nens han de caminar cap a la seva realitat”.

Milani començava el dia llegint la premsa amb els alumnes. Es tracta de crear un ambient continu de reflexió on la curiositat dels infants fos satisfeta sense pressa. Ajudar els companys no era una pèrdua de temps.

Si un mestre no és indiferent a la vida dels seus alumnes i accepta que els alumnes poden pensar diferent.... Són mestres revolucionaris per qüestionar i demanar la justificació de les pròpies idees. Es pot conviure amb qui pensa diferent , construir un acord a partir de la diferència.

Com protegir els joves de l'adoctrinament exterior, fins i tot de la família?

El missatge que donem com a educadors és més la coherència entre idees i les accions.

És fonamental el compromís per a que els joves puguin construir el propi criteri i la seva visió del món.

Comprometent-nos amb missatges clars...

Ensenyament i aprenentatge de les ciències socials com a instrument de reflexió.

Joan Pagès

Dotar d'eines i metodologies per ensenyar geografia, història, ciències socials. Una problemàtica semblant arreu del món. De fet es consideren els docents més perillosos.

Hi ha un intent dels governs per traslladar una determinada concepció del món.

La meua és una experiència de l'escolaritat durant franquisme, no se m'ha educat democràticament. L'escola no és la única entitat educadora però és la més potent.

"Aquí es pensa, aquí es lluita i aquí s'estima" (fundadors de l'escola pública a l'Argentina.)

Es tracta d'empoderar-se d'una història. L'acte d'educar és molt humà.

L'assetjament és un acte de desamor, no haver creat l'espai adequat.

L'escola ha d'educar pel futur, per les necessitats que tindran els ciutadans.

El passat només té sentit en el moment que ens pot ajudar a construir una projecció cap al futur.

Per tant, com a docent he d'analitzar la meua racionalitat i fer dubtar de les pròpies creences.

Interpretar i valorar les pràctiques socials i polítiques per poder-hi intervenir.

El present efímer i temps d'acció i conservació. Passat i futur són temps per venir i temps desitjat.

Què passa al món? (terrorisme, pobresa, explotació infantil, homofòbia, discriminació, corrupció, contaminació, migracions massives, neofeixisme, ... i els protagonistes són els alumnes...

Cal repensar les finalitats educatives de les ciències socials.

Entendre el present en clau històrica. A darrere de cada explicació de notícia sempre hi ha ideologia.

Volem caps ben ordenats o autònoms i ben dirigits?

Qui construeix el currículum no coneix l'alumnat.

Tres grans opcions:

Personalment responsable, Participatiu, i l'orientat a la justícia.

Formar persones felices i ingènues? Crítiques i participatives? O per formar joves que es deixen matar per la pàtria?

Què passa a Catalunya?

L'escola és una institució pública que socialitza en determinats valors. Els governs no renuncien.

Què passa a les escoles?

Els mestres se senten fiscalitzats. Hi ha practiques diverses i diversitats de valors. Mestres que ensenyen a pensar i mestres que diuen el que s'ha de pensar.

Hi passa el que passa a qualsevol país.

Ensenyar per la vida. Si la geografia ens expliqués la mobilitat segurament no tindríem tants problemes de trànsit. Ho podem fer extensiu a tots els problemes. A l'escola hi ha disciplines i no problemes. A la vida tenim problemes i no disciplines.

Necessitats de canvis en la concepció del currículum. Som homòfobs, patriarcals,

Exemples. Els gitanos no apareixen. N'hi ha que s'invisibilitzen.

Comparació de conflictes històrics i actuals (remença i xiapas).

Millor aprenentatges actius que passius

Creatius i no només receptius.

Exercir judici crític sobre l'actualitat.

Els mestres són claus. *La pràctica canvia quan els pràctics la volen canviar.*

La convivència a les aules en temps de crisi.

Jaume Trilla

De fet és una qüestió a voltes de matís.

A les escoles s'adoctrina?

Sí. Hi ha escoles que adoctrinen. Exemples amb adoctrinaments sobre l'abortament, homosexualitat, racisme, religió, una mestra despatxada per encarregar un treball sobre la Passionaria, i a altres països, suïssa, EUA, Regne Unit, Darwin i creacionistes.... Mestres de religió que han estat despatxats pel seu estat civil, símbols religiosos... Alumnes musulmanes expulsades... O crítiques a l'educació per la ciutadania. Constitució però no drets humans.

La LOMCE...

Conseqüències:

“En la majoria de les escoles catalanes s'adoctrina contra l'odi a espanya.”

Escola, Atemptats i Referèndum

. S'hi havia de parlar a les escoles? I dels atemptats?

En quins termes?

No hi ha receptes. Però no tot s'hi val: límits respecte amb totes les posicions que acceptin el joc democràtic i respecte a les sensibilitats dels alumnes.

Hauria de ser secundari l'opció política del docent, tot i que caldrà tenir-la present. No disfressar-te d'allò que no ets. Posicionar-se o no, quan com?

Distingir quan es parla de l'ús dels accents de quan es parla de temes oberts i opcionals.

No fer política de partit.

Visió jurídica

Lidon Gasull

3 punts:

Drets fonamentals i adoctrinament.

Adoctrinar no és una infracció o un delictes jurídicament parlant.

Adoctrinar: “instruir en el contenido de una determinada cuestión o indicar creencias o moral”.

Els primers que adoctrinen així són els pares, veïns....

L'adoctrinament queda protegit per l'art.27 de la constitució espanyola. Llibertat ideològica o de pensament. Art.151) i llibertat de càtedra, limitada d'acord amb els continguts pedagògics.

Els poders públics han de garantir que els fills reben l'educació religiosa que vulguin els pares.

En tot cas és un debat de drets fonamentals. La llibertat ideològica no té límits si no és que és l'ordre públic protegit per la llei. Els desordres estan relacionats amb la violència. Si un professor ha tractat el tema de forma no adequada no pot ser un tema penal.

El problema és usar el dret penal per intentar callar els docents i els alumnes.

Encaix de delictes d'odi i discriminació.

Impacte a la pràctica.

A partir del dret penal no hi ha casos pràctics. No podem fer res. Posar una contra denúncia és difícil.

Des d'un punt de vista penal el delictes d'odi està vinculat a una acció violenta. El propi article 510 podria entrar en col·lisió amb la llibertat ideològica.

Teòricament no seria aplicable i no acabarà en res.

Continuar fent el de sempre i denunciar els intents de l'Estat de coartar la llibertat d'expressió.